

OBVLADOVANJE SIMPTOMOV V OBDOBJU UMIRANJA PRI BOLNIKU Z NAPREDOVALIM RAKOM

Maja Ebert Moltara

Obdobje umiranja predstavlja zadnje obdobje bolnikovega življenja, ki ga časovno opredelimo kot zadnje dneve/tedne življenja. Oskrba umirajočega oziroma obdobje umiranja ni sinonim za paliativno oskrbo.

Obladovanje simptomov v temu obdobju paliativne oskrbe se lahko razlikuje od obvladovanja simptomov v zgodnejših. To je tudi glavni razlog, zakaj je tako pomembno prepoznati začetek obdobja umiranja in temu prilagoditi ukrepe in aktivnosti. Simptomi in znaki bolnika v temu obdobju so bolj ali manj specifični: bolniki so večinoma vezani na posteljo, odvisni so od pomoči drugih, zaužijejo le manjše količine hrane in tekočin, v zadnjih dnevih praviloma pride do ugaslega refleksa požiranja, spremenjenega dihanja, lahko hropenja in centralno povzročene povišane visoke telesne temperature. Prepoznavanje je občasno lahko tudi težavno, zlasti če bolnika od prej ne poznamo. Z zgodnjo vključitvijo paliativne oskrbe v obravnavo bolnika je z vidika zdravstvenih delavcev prehod v obravnavo bolnika v zadnje obdobje bolj strokovno in prilagajeno bolnikovim potrebam in željam. Pomembno je ustrezno delovanje celotnega tima in prilagoditev ukrepanja. Glavni cilj oskrbe v temu obdobju je zagotavljanje bolnikovega udobja in dostojanstva. Prav je, da se v temu obdobju omejijo potencialno neprijetni postopki (odvzem krvi, merjenje krvnega tlaka,...), ki nimajo več vpliva na ukrepanje. Vzdrževati in negovati pa je potrebno vse ukrepe in dejavnosti, ki omogočajo vzdrževanje čim boljše kvalitete in dostojanstva.

V temu obdobju je potrebno nameniti posebno skrb bolnikovim bližnjim, ki v temu obdobju potrebujejo dodatno in za to obdobje specifično podporo. Z ustrezno in pravočasno podporo svojcem, vplivamo na proces žalovanja in posledično tudi na njihovo nadaljnje življenje.